

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

**ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻԶՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ 2022**

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ Մոտիվացիան որպես կրթական հաջողությունների գրավական

Կատարող՝ Կարինե Հովհաննիսյան

Առարկա՝ Դասվար

Ուսումնական հաստատություն՝ Հ. Պարոնյանի անվան N 12 հիմն.

ՀՐԱԶԴԱՆ 2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ.....3

Գլուխ 1

ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԱՋՈՂՈՒԹՅԱՆ

ԵՎ ՄՈՏԻՎԱՑԻԱՅԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՒ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ.....5

1.1 Կրտսեր դպրոցականների ուսումնական գործունեության առանձնահատ

կությունները.....5

1.2 Ուսումնական գործունեության մոտիվացիայի խնդիրը գրականության

մեջ.....

6

Գլուխ 2

ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՄՈՏԻՎԱՑԻԱՅԻ ԵՎ ԱՌԱՋԱԴԻՄՈՒԹՅԱՆ

ԿԱՊԻ ՓՈՐՁԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ.....9

2.1 Հետազոտության կազմակերպումը և կիրառված մեթոդները.....9

2.2 Հետազոտության ընթացքը և արդյունքների վերլուծությունը.....13

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ.....19

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ.....20

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴԻԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մտտիվացիայի խնդիրները վերաբերում են կարևոր հոգեբանական խնդիր ներին, քանի որ նրանց ուսումնասիրությունը թույլ է տալիս մտնել շարժիչ ուժի քի, պատճառների, մարդու վարքագծի ներքին մեխանիզմների ընկալմանը:

Զնայած դպրոցականների ուսումնական գործունեության մտտիվացիոն ուղարտի գիտելիքների կարևորությանը և գործնական պահանջվածությանը, այդ խնդիրների մշակումը հետ է մնում նրանց ընդհանուր կրթական նշանակույթ յուրից:

Այս խնդրի արդիականությունը պայմանավորված է նաև նրանով, որ դպրոցականների կողմից կրթության որակի բարձրացման և գիտելիքների յուրացման համար պայմարը շարունակում է մնալ չլուծված խնդիր այսօրվա դրությամբ: Առաջնահատկություններով պայմանավորված անհաղթահարելիության պատճառները պարզելու համար անհրաժեշտ է բացահայտել, թե անձի հատկությունների որ համալիրից է կախված ուսումնասիրության հաջողությունը կամ անհաջողությունները:

Զնայած այդ հատկությունների բազմազանությանը, անհրաժեշտ է առանձնացնել դրանց մի քանի բնորոշ համակցություններ, որոնք մեծապես ազդում են կրտսեր դպրոցական տարիքի ուսուցման հաջողության վրա:

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆ Է՝ Բացահայտել մտտիվացիայի ազդեցու թյունը ուսումնական գործունեության հաջողությունների վրա

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏԸ՝ առաջնահատկությունների ուսումնական գործունեությանը յուրին է

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ՝ մտտիվացիայի ազդեցությունն է ուսումնական կան գործունեության հաջողության վրա

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐԿԱԾԸ

Ենթադրվում է, որ կրտսեր առաջնահատկությունների ուսումնական գործունեության հաջողության վրա ազդում է մտտիվացիայի ուժը և կառուցվածքը, առաջնահատկությունների ուսումնական գործունեության հաջողությունը մեծապես կախված է դպրոցական մտտիվացիայից, քան ընդհանուր մտավոր զարգացման ցուցանիշից:

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԻՄՔԵՆԸ

Հետազոտության մեթոդաբանական և տեսական հիմքը կազմել է ուսումնական գործունեության տեսության դրույթները (Պ. Յ. Գալպերին, Վ. Վ. Դավիդով, Ա. Կ. Դուսավիցկի, Ա. Ն. Լեոնով, Ս. Լ. Ռուբինսոն, Գ. Ֆ. Թալիբով, Դ. Բ. Էլկոնին) անձի մտտիվացիայի հետազոտության հիմնական

ընդհանուր սոցիալական-հոգեբանական մոտեցումները և դրանց հիման վրա մշակված մոտիվացիայի հոգեբանական տեսությունները (Մ. Ապտեր, Վ. Գ. Ասեկ, Վ. Ա. Բոդրով, Բ. Ս. Բրա տուս, Ի.Ա.Վասիլև, Ֆ.Ե.Վիլյունաս, Վ. Ա. Իվանիկով, Ե. Պ. Իլյին, Դ. Ա. Լեոնտև, Յ.Լինգարտ,Մ.Շ.Մագունեդ-Էմինով, Ա. Մալլուս) առաջատար մեթոդաբան-տեսական մոտեցումներ ուսումնասիրության մոտիվացիայի ուսմունք ներքի (Լ.Ի.Բո ժովիչ,Ջ.Բրուներ, Ա. Ա. Վերբիցկի, Ա. Կ. Դուսավիցկի, Ա.Ն.Լեոնտև, Վ. Գ.Լեոն տև, Ա. Կ. Մարկովա, Մ. Վ. Մատյուշինա, Կ. Մ. Օբուխովսկի, Լ. Մ. Ֆրիդման):

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈՒԴՆԵՐԸ

Ուսումնասիրության մեջ օգտագործվել է հետազոտական պրակտիկայում հիմնավորված և առավել դրական դրսևորված մեթոդների համալիր՝համեմատական վերլուծություն, հարցաթերթիկ, փորձարկում, դպրոցական փաստաթղթե րի վերլուծություն:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

Աշխատանքը բաղկացած է ներածությունից,երկու գլուխներից,եզրակա ցու թյուններից և օգտագործված գրականության ցանկից:

ԳՆՈՒԽ1.ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԱՋՈ ՂՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՈՏԻՎԱՑԻԱՅԻ ՀԻՄՆԱԿՆԴԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

**1.1Կրտսեր դպրոցականների ուսումնական գործունեության
առանձնահատկությունները**

Ինչպես նշել է Վ. Վ. Դավիդովը, կրտսեր դպրոցական տարիքը հատուկ ժամանակաբջան է երեխայի կյանքում, որն առանձնացել է պատմականորեն համեմատաբար վերջերս:

Այն չկար այն երեխաների մոտ, ովքեր ընդհանրապես դպրոց չէին հաճախում, այն չկար նաև նրանց մոտ, ում համար տարրական դպր ոցը կրթության առաջին և վերջին աստիճանն էր :

Կրտսեր դպրոցական տարիքն առավել խորը բովանդակալից ներկա յաց ված է Դ.Բ.Էլկոնինի,Վ.

Վ. Դավիթովի, նրանց աշխատակիցների հետոդդների աշխատանքներում(Լ.Ի.Այդարովա,Ա.Կ.Դուսովիցկու,Ա.Կ.Մարկովայի,Յու.Ա.Պուլույանովի,Վ.Վ.Ռեպկինի,Վ.Վ.Ռուբցովի,Գ.Ա.Ցուկերմանի և այլն), այդ գիտնականների հիմնական գաղափարները ներկայացված են աշխատություններում:Երբ երեխան գալիս է դպրոց, վերակառուցում է տեղի ունենում ամբողջ երեխայի հարաբերությունների համակարգի իրականության հետ.

"Երեխա-ուսուցիչ" համակարգը սկսում է որոշել երեխայի վերաբերմունքը ծնողների և երեխայի վերաբերմունքը երեխաների նկատմամբ:

Լավ, "հինգերորդական" վարժագիծ էլ լավ նշումներ, Դա այն է, ինչ սահմանում է երեխայի հարաբերությունները մեծահասակների և հասակա կիցների հետ: Առաջին բանը, որ մեծահասակները հարցնում են երեխային ' "Ինչպես եմ սովորում: - օգտակար տեղեկություններ բուրբի համար»

"Երեխա-ուսուցիչ" համակարգը դառնում է երեխայի կյանքի կենտրոնը, նրանից կախված է կյանքի համար բարենպաստ բուրբ պայմանների ամբողջությամբ:

Առաջին անգամ "մանկիկ - ուսուցիչ" վերաբերմունքը դառնում է "երեխա-հասարակություն" վերաբերմունքը:

Ընտանիքում փոխհարաբերությունների սահմաններում առկա է հարաբերությունների անհավասարություն, մանկապարտեզում մեծահասակը հանդես է գալիս որպես անհատականություն, իսկ դպրոցում գործում է "բուրբ հավասար են օրենքի առաջ" սկզբունքը: Ուսուցիչը մարմնավորում է հասարակության պահանջները, դպրոցում գոյություն ունի նույն չափորոշիչների համակարգ, գնահատման միատեսակ միջոցներ:

1.2 Ուսումնական գործունեության մոտիվացիայի խնդիրը
գրականության մեջ

Ուսումնական գործունեությունը զբաղեցնում է անձի կայացման գրեթե բոլոր տարիները ' սկսած մանկապարտեզից և վերջացած միջին և բարձրագույն մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում ուսուցմամբ:

Կրթություն ստանալը ցանկացած անձի պարտադիր պահանջ է, ուստի ուսուցման մոտիվացիայի խնդիրը մանկավարժության և մանկավարժական հոգեբանության կենտրոնական խնդիրներից մեկն է:

Մոտիվացիոն բաղադրիչի ներկայությունը ուսումնական գործունեության կառուցվածքում խոսում է այն մասին, որ անհրաժեշտ է դիտարկել կրտսեր աշակերտների ուսուցման շարժառիթները ուսուցման ընթացքում:

Ուսումնական գործունեության շարժառիթով հասկացվում են բոլոր գործ ունեները, որոնք պայմանավորում են ուսումնական ակտիվության դրսևորումը կարիքները, նպատակները, տեղադրումը,

պարտքի զգացումը, շահերը և այլն:

Ռոզենֆելդը առանձնացրեց ուսմունքի մոտիվացիայի հետևյալ գործոնները:

1. Ուսուցման համար, առանց գործունեության հաճույքի կամ ուսուցման առարկայի նկատմամբ հետաքրքրության:

2. Ուսուցում առանց անձնական շահերի և նպաստների.

3. Ուսուցում սոցիալական նույնականացման միջոցով

4. Ուսուցում հանուն հաջողության կամ վախենալով անհաջողություն ներից.

Սոցիալական նպատակների, պահանջների եւ արժեքների վրա հիմնված ուսուցում:

Առավել բարձր են գնահատում այնպիսի դրդապատճառները, ինչպիսիք են "ուզում եմ գիտելիք ունենալ, որպեսզի օգտակար լինի հասարակությանը", "ուզում եմ լինել մշակութային և զարգացած", "հավանում եմ, ճանաչեմ նորը", "ուզում եմ շարունակել կրթությունը", "ուզում եմ պատրաստվել ընտրած մասնագիտությանը", "ուզում եմ ուրախությամբ հաղթահարել դժվարությունները":

Հեղինակավոր շարժառիթները ("սովոր եմ լինել լավագույնների թվում", "չեմ ուզում վատը լինել", "հաճելի է ստանալ հավանությունը", "սովոր եմ ամեն ինչ լավ անել") ավելի քան գնահատականներ էին ստանում, բայց ամենացածր գնահատականները ստանում էին "փորձում եմ խուսափել դժվարություններից" մոտիվին:

Ասպիսով՝ մոտիվների առաջին խումբը ավելի շատ բանիմաց էր, քան իրականում գործող, ուսումնասիրության դրդող:

Որպես այդպիսին իրականում հայտ նվել են հեղինակավոր մոտիվները:

Սակայն նման գործոնների պարզ թվարկումը ուրվագծում է միայն հարցի բնութագրման ուղիքը, բացահայտում է վարդապետության առաջատար մոտիվ ատորները, բայց չի բացահայտում վարդապետության դրդապատճառի ամբողջական կառուցվածքը, դրա բաղադրիչների միջև պատճառահետևանքային կախվածությունը:

Հետաքրքիր, պահանջվում է ոչ այնքան մոտիվների դասակարգում (ուսու մնական գործունեության սուբյեկտների իրականացման կոնկրետ պատճառներ), որքան նրանց մոտիվացիայի բլոկների և մոտիվացիոն գործընթացի փուլերի հարաբերակցությունը, հաշվի առնելով ուսանողների տարիքը և սեռը, ընտանեկան իրավիճակը, սոցիալական ծագումը եւ այլ պահեր:

6-7 տարեկան երեխաների մոտիվացիոն պատրաստվածության մասին վկայում են նրանց վերաբերմունքը ուսուցման նկատմամբ, որպես լուրջ հասարակական գործունեություն, մեծահասակների պահանջները կատարելու զգացմունքը քայլի տրամադրվածությունը, ճանաչողական հետաքրքրությունը շրջակա իրա կանության նկատմամբ, նոր գիտելիքների և հմտությունների

տիրապետման ձգտումը :

Դպրոց ընդունվելու շարժառիթը համարժեք չէ ուսուցման շարժառիթին, քանի որ այն կարիքները, որոնք երեխային դպրոց են բերում, բացի հաճախ աղան լինելուց, կարող են լինել ' հեղինակավոր (իրենց սոցիալական վիճակի բարձրացում), հասունանալու ձգտումը և արդեն դպրոցական կոչվելու ցանկու թյունը, այլ ոչ թե մանկապարտեզ, բուլոթի նման լինելու ցանկությունը, հասակա կիցներից սոցիալական դերերի կատարման մեջ մնալը: Հետևաբար, կարիքների բավարարման նպատակները կարող են լինել ինչպես ուսում նառությունը, այնպես էլ դպրոց գնալը՝ ուսանողի, առակերտի դերը կատարելու համար:

Վերջին դեպքում, առակերտը կամավոր կատարում է դպրոցում վարձագծի բուլոթ նորմերը և կանոնները, որպես իր կողմից ընդունված դերի համար պատասխան:

Ուսուցման շարժառիթը կարող է ներառել հետևյալ պատճառները ' հետաքրքրյուն ընդհանրապես սովորելու նկատմամբ (որը, հավանաբար, հիմնված է գիտելիքների ձեռքբերման նոր տպավորությունների կարիքի վրա), կրթություն ստանալու ցանկություն ' կապված կյանքի և մասնագիտական գործունեության համար դրա անհրաժեշտությունը հասկանալու հետ, գովասանքի արժանանալու ցանկություն, բավարարելու իր ունայնությունը (գերազանցիկ լինելը) :

Կրտսեր դասարանների առակերտների մեծամասնության մոտիվացիայի առանձնահատկությունը ուսուցչի պահանջների անվերապահ կատարումն է: Սոցիալական մոտիվացիան ուսումնական գործունեության այնքան ուժեղ է, որ նրանք նույնիսկ միտո չէ, որ ձգտում է հասկանալ, թե ինչ պետք է անել այն, ինչ նրանք ասում են, որ ուսուցիչը մեկ անգամ հրամայեց, այնպես որ դուք պետք է նույնիսկ ձանձրալի եւ անօգուտ առիտանք նրանք կատարել մանրակրկիտ, քանի որ այդ հանձնարարությունները, կարծես, կարելոթ է նրանց համար: Դա, անուշտ, դրական կողմ ունի, քանի որ ուսուցիչը դժվար կլինի ամեն անգամ բացատրել առակերտներին իրենց կրթության համար այս կամ այն տեսակի առիտանքի նշանակությունը: Նրանք սիրում եւ հարգում են ուսուցչին առաջին հերթին այն բանի համար, որ նա ուսուցիչ է, ինչ նա սովորեցնում է:

Բացի այդ, նրանք ցանկանում են, որ նա պահանջկոտ եւ խիստ լինի, քանի որ դա ընդգծում է նրանց գործունեության լրջությունը եւ նշանակությունը:

Ուսուցիչները," ով սովորեցնում է", որպես կանոն, ավելի շատ են սիրում, քան ֆիզիկոսության, երգելու ուսուցիչները, քանի որ այդ դասերը հիշեցնում են նախադպրոցական տիպի

դասեր:

Կրտսեր դպրոցական տարիքի շրջանում հայտնվում են նոր շարժառիթներ (կարիքները, շահերը, ցանկությունները), տեղի են ունենում վերադասավորում ներ երեխայի հիերարխիկ մոտիվացիոն համակարգում:

Հին շահերը, շարժառիթները կորցնում են իրենց մղիչ ուժը, նրանց փոխարինելու են գալիս նորերը: Այն, ինչ վերաբերում է ուսումնական գործունեությանը, պարզվում է խնաստալից, արժեքավոր է, այն, ինչ կապ ունի խաղի հետ, դառնում է պակաս կարևոր :

Միևնույն ժամանակ, կրտսեր դպրոցականները շարունակում են զգալիորեն գերակշռել մոտիվացիոն պարամետրերը, քանի որ նրանք հիմնա կանում թիրախներ են դնում մոտ ապագայում, կապված իրական իրադար ձույններին հետ:

Առաջվա պես առաջատարներն են անմիջականորեն գործող դրդապատ հատերը իսկ ընդունված մտադրությունները "գնում են" անմիջական դրդապատ տեղանքում, ցանկություններով :

ԳԼՈՒԽ 2

ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՄՈՏԻՎԱՑԻԱՅԻ ԵՎ ԱՌԱՋԱԴԻՄՈՒ

ԹՅԱՆ ԿԱՊԻ ՓՈՐՁԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ

2.1 Հետազոտության կազմակերպումը և կիրառված մեթոդները

Փորձարկվողների ընտրանքը կազմել է 20 աշակերտ :Ընտրանքի կազմում եղել է աղջիկների 55% - ը և տղաների 45% - ը :

Ճանաչողական մոտիվացիայի մասին վկայող կարևոր ցուցանիշներից մեկը հանաչողական կարիքների առկայությունն է:

Ինչպես ավելի վաղ ասվել էր, դրդապատհանող գործունեության մղումն է, այն, ինչի համար ուսանողը կատարում է այս կամ այն գործունեությունը :

Շարժառիթները ազդում են ուսումնական գործունեության բնույթի, ուսուց ման կատամամբ երեխայի վերաբերմունքի վրա:

Երեխայի ուսումնական գործունեությունը մղվում է ոչ թե մեկ շարժառիթով, այլ տարբեր շարժառիթների մի ամբողջ համալիր, որը միահյուսվում, լրացնում է միմյանց, գտնվում է որոշակի հարաբերակցությամբ:

Ուսումնասիրությունը ձգտում էր պարզել, թե կոնկրետ ինչ շարժառիթներով է պայմանավորված տարրական դպրոցի աշակերտների ուսումնական գործունեությունը, ինչ դրդապատհաներ են առաջատարները և ինչ է նրանց ուժը:

Մեր ուսումնասիրության նպատակն է բացահայտել կրտսեր դպրոցա կանների ուսուցման

մտիվացիայի առաջատար շարժառիթները ուժը դրանց ազդեցությունը ուսումնական գործունեության հաջողության վրա:

Ելնելով առաջ քաշված նպատակից՝ նրազվել են հետազոտության մեթոդները:

Կրտսեր դպրոցականների ուսումնառության շարժառիթները բացառապես հայ տեղու հա մար օգտագործվել է հարցադրման մեթոդը :

Հարցաթերթը ուներ նախագծային բնույթ, ուներ հրահանգներ և 24 հարց : Հարցերը խմբավորված են երեք բաժիններով

Աղյուսակ 1

Ուսումնական առաջատար մտիվներ

№		Նշան	Դպրոցականների պատասխաններ
1	Բարձր գնահատականներ ստանալը	Վատ կամ լավ միավոր	Առաջին դասարանում սովորող աշակերտի պատասխան
2	Սոցիալական	Սոց.	Երկրորդ դասարանում սովորող աշակերտի պատասխան
3	Ճանաչողական	Ճան.	Երրորդ դասարանում սովորող աշակերտի պատասխան
4	հեռանկարային	Առա.	Չորրորդ դասարանում սովորող աշակերտի պատասխան
5	Անձնային անի	Անձ.	Հինգերորդ դասարանում սեփական աշակերտի պատասխան
6	Ուսուցչի գովասանքին արժանի լինելը	Գովեստ	Վեցերորդ դասարանում սովորողի պատասխան
7	Ծնողներին ուրախացնելու ցանկություն	Ուրախ.ցանկ	Յոթերորդ դասարանում սովորող աշակերտի պատասխան
8	Պատժից խուսափել	Պատիժ	Ութերորդ դասարանում սովորող աշակերտի պատասխան

Աղյուսակ 2 Անկետավորման մեթոդիկայի պատասխանների

միավորները ըստ երեք հարցերի

№	Առաջին հարցի միավոր	Երկրորդ հարցի միավոր	Երրորդ հարցի միավոր
---	---------------------	----------------------	---------------------

1	1	3	0
2	0	1	3
3	1	0	3
4	3	1	0
5	3	0	1
6	1	3	0
7	3	1	0
8	1	0	3
9	1	3	0
10	3	1	0

Երկու միավորը ըստ գնահատման բացակայում էր, և մաթեմատիկական վերլուծության արդյունքում մեկից երեք բալլի դեպքում մենք սովորողներին կարող ենք դասակարգել ըստ մոտիվացիայի մակարդակի:

Անկետավորման մեթոդիկայի արդյունքում առանձնացնում են ուսումնական մոտիվացիայի հինգ մակարդակներ.

Առաջին մակարդակ 25-30 միավոր

Տվյալ միավորները ունեցողների մոտ զարգացած է հանաչողական սմոտիները և ուսումնական առաջադրանքները ճիշտ կա տարելու ձգտումը, նրանք հստակ կերպով հետևում են ուսուցիչների բոլոր պահանջներին, պատասխանատու են, անհանգստանում են, երբ վատ գնահատականներ են ստանում:

Երկրորդ մակարդակ 20-24 միավոր

դպրոցական լավ մոտիվացիա - Տարրական դասարանների աշակերտների մեծ մասի մոտ հիմնական լինում են այս ցուցանիշները, նրանք հաջողությամբ են ինտեգրվում ուսումնական գործընթացին:

Երրորդ մակարդակ 15-19 միավոր

դրական վերաբերմունք դպրոցի նկատմամբ: Նման աշակերտների գրավում է արտադասարանային աշխատանքները:

Նրանք հեշտությամբ են շփվում ուսուցիչները և ընկերների հետ, սիրում են գեղեցիկ դպրոցական պարագաներ ունենալ՝ պայուսակ, գրչատուփ: Ուսումնական գործընթացում ունենում են զգալի դժվարություններ, և դպրոցին հարմարման ցածր մակարդակ:

Չորրորդ մակարդակ 10-14 միավոր - Ցածր ուսումնական մոտիվացիա - Դասերին հաճախում են բացակայություններով, դասապրոցեսի արդյունքում զբաղվում են կողմնակի բաներով:

Հինգերորդ մակարդակ 10 միավորից ցածր-բացասական վերաբերմունք դպր ոցի նկատմամբ, դեգրադատացիա: Հետազոտվողների ինտելեկտի մակարդակի ուսումնասիրության նպատակով կիրառել ենք Ջ, Ռավենի ինտելեկտի ուսումնասիրման մեթոդը: Հետազոտություն իրականացրել ենք անհատական ձևաչափով:

Հետազոտությունը սկսելուց առաջ աշակերտներին տալիս ենք հետևյալ հրահանգը. <<Նայե՛ք այստեղ՝ դուք տեսնում եք, որ յուրաքանչյուր նկարից առանձնացված է մեկ կտոր, յուրաքանչյուր կտոր ներքևից համապատասխանում է նկարին, դուք պետք է ընտրե՛ք համապատասխան կտորը և տեղադրե՛ք համապատասխան նկարում:

Յուրաքանչյուր նիշտ պատասխանի դեպքում տրվում է մեկ միավոր: Մեթոդիկայի վերլուծության արդյունքում ստացված տվյալները ներկայացրել ենք աղյուսակի տեսքով/տես աղյուսակ 3/:

Աղյուսակ 3 Ռավենի ինտելեկտի մեթոդիկայի արդյունքների գնահատումը

Մակարդակ	Միավոր	Արդյունք
I	Շատ բարձր	95% ը տվել է նիշտ պատասխան
II	Բարձր	75% - 95 % ձիշտ պատասխան
III	միջին	25% - 75 % նիշտ պատասխան
IV	ցածր	5% - 25 % նիշտ պատասխան
V	Շատ ցածր	5%ից քիչ նիշտ պատասխան
+	Միջինից բարձր	Միջինից բարձր արդյունք
-	Միջինից ցածր	Միջինից ցածր արդյունք

Անկետավորումից և թեստավորումից բացի նաև կիրառել ենք՝ դպրոցական փաստաթղթերի վերլուծության մեթոդը, որի նպատակն էր դպրոցական առաջա դի մուրյան բացահայտումը:

Ուսումնական առաջադիմությունը որոշվում էր ըստ կիսամյակի առաջին քարտի:

Վերլուծության ենք ենթարկել դպրոցական մասյ անկերը, և առանձնացրել ենք առաջադիմության միջին միավորը ըստ ուսումնական բոլոր առարկաների:

2.2 Հետազոտության ընթացքը և արդյունքների վերլուծությունը

Հետազոտության իրականացմանը մասնակցել են ' 9 աղջիկ և 11 տղա: Անկետավորման մեթոդով իրականացված հետազոտության արդյունքներով առանձնացրել ենք ուսման առաջատար մոտիվները: Անկետավորման արդյունքում ստացված տվյալները ներկայացրել ենք աղյուսակի տեսքով/տես աղյուսակ

Աղյուսակ 4

Ուսման առաջատար մոտիվները (ընդհանրացված արդյունքները)

№	Առաջատար մոտիվներ	Աշակերտների քանակ	Տոկոս
1.	Բարձր գնահատական ստանալը	1	5%
2.	Սոցիալական	2	10%
3.	Ճանաչողական	5	25%
4.	Հեռանկարային	2	10%
5.	Անձնային աճի	-	-
6.	Ուսուցչի գովասանքի արժանանալը	1	5%
7.	Ծնողների և ուրախացնելու ցանկությունը	4	20%
8.	Պատժից խուսափելը	-	-
9.	Ձևավորված չլինելը	5	25%

Հետազոտության վերլուծության արդյունքում պարզ դարձավ որ

- 25% գերակշռում է համարվում հանաչողական մոտիվները
- 20% Ծնողների և ուրախացնելու ցանկություն
- 10% Սոցիալական մոտիվներ
- 10% հեռանկարային մոտիվներ
- 5% բարձր գնահատական ստանալը
- 5% ուսուցչի գովասանքի արժանանալու ձգտումը
- 25% մոտիվները ձևավորված չեն

Ուսումնական մոտիվացիայի դասակարգմամբ մենք առանձնացրեցինք բարձր առաջադիմություն ունեցողներին: Ստացված արդյունքները ներկայացրել ենք աղյուսակի տեսքով/տես աղյուսակ 5/:

Աղյուսակ 5 ուսումնական մոտիվացիայի մակարդակը՝

ընդհանրացված արդյունքները

Ուսումնական մոտիվացիայի մակարդակները	Հետազոտվողների քանակը	Տոկոս
Առաջին մակարդակ – ուսումնական մոտիվացիայի բաժնի մակարդակ	0	
Երկրորդ մակարդակ – ուսումնական մոտիվացիայի լավ մակարդակ	3	15%
Երրորդ մակարդակ – դրական վերաբերմունքի նկատմամբ	15	75%
Չորրորդ մակարդակ – ցածր ուսումնական մոտիվացիա	2	10%
Հինգերորդ մակարդակ – բացասական վերաբերմունքի նկատմամբ	0	

Այսպիսով կարող ենք նշել, որ ուսումնական մոտիվացիան միայն ձևավորվում է ուսումնական գործընթացում: Ուսումնական գործունեությունը այս տարիքային խմբում համարվում է առաջատար, և սարքերությունն նախորդ տարիքային խմբի, որ տեղ առաջատարն էր խաղային գործունեությունը:

Հետազոտվողների գերակշիռ մեծամասնությունը 75%ը դրական վերաբերմունք ունենալով դպրոցի նկատմամբ, հետազոտվողների 90% ը իրենց լավ են գտնում դպրոցում:

Աղյուսակ 6. Ինտելեկտի մակարդակը ըստ Ռավենի

մատրիցների մեթոդիկայի

№	Հետազոտվողների համարը	Ճիշտ պատասխանների քանակը	Ինտելեկտի մակարդակը	Միավոր
1.	Ֆ. Դ.	8	IV	Ցածր
2.	Ն. Ն.	12	III	Միջին
3.	Կ. Մ.	9	IV	Ցածր
4.	Բ. Ի.	15	III	Միջին
5.	Ա. Ա.	9	IV	Ցածր
6.	Բ. Ս.	15	III	Միջին

7.	Բ.Ա.	21	III	Միջին
8.	Տ.Ն.	9	IV	Ցածր
9.	Ա.Ժ.	18	III	Միջին
10.	Ա.Պ.	9	IV	Ցածր
11.	Ա.Ս.	17	III	Միջին
12.	Ա.Մ.	13	III	Միջին
13.	Մ.Լ.	12	III	Միջին
14.	Տ.Մ.	8	IV	Ցածր
15.	Բ.Ի.	12	III	Միջին
16.	Գ.Լ.	15	III	Միջին
17.	Տ.Դ.	8	IV	Ցածր
18.	Ա.Ն.	14	III	Միջին
19.	Խ.Ս	9	IV	Ցածր
20.	Կ.Ա.	12	III	Միջին

Հետազոտվողների 60% ը ունի ընդհանուր մտավոր ունակությունների միջին մակարդակ, իսկ հետազոտվողների 40%ի մոտ ինտելեկտի մակարդիկը ցածր է:

Հետազոտվողների մոտ միջին միավորը ըստ կատարած առաջադրանքների հավասար է 12,25 միավորի:

Ուսումնական առաջադիմություն ուսումնասիրել ենք ուսումնական մաս յան ների օգնությամբ:

Առանձնացրել ենք դասավանդվող առարկաների միջին միա վորները ամբողջ դասարանի համար:

Առաջադիմության միջին միավորը առանձնացնում ենք և նշում ենք նաև ուսումնական մոտիվացիայի մակարդակը, ինչպես նաև առանձնացնում ենք հիշտ պատասխանների քանակը ըստ Ռավենի մեթոդիկայի:

Աղյուսակ 7 Ուսումնական առաջադիմության քանակական ցուցանիշները

ուսումնական մոտիվացիան և ինտելեկտի մակարդակը

№	Հետազոտվողի	Առաջադիմության միջին միավոր	Ուսումնական մոտիվացիայի քանակական միավոր	Ճիշտ պատասխանի քանակ
1.	Ֆ. Դ	8,8	11	8
2.	Ն.Ն.	9,5	20	12
3.	Կ.Մ.	9,1	17	9
4.	Բ.Ի.	9,4	13	15
5.	Ա.Ա.	10	15	9
6.	Բ.Ս.	8,8	14	15
7.	Բ.Ա.	8,2	14	21
8.	Տ.Ն.	9,2	12	9
9.	Ա.Ժ.	8,7	13	18
10.	Ս.Պ.	8,1	13	9
11.	Ա.Ս.	9,7	21	17
12.	Ս.Կ.	10,8	22	13
13.	Մ.Լ.	10,4	17	12
14.	Տ.Մ.	7,6	12	8
15.	Բ.Ի.	9,1	13	12
16.	Գ.Լ	9,7	15	15
17.	Տ.Դ	6,5	11	8

18.	Ս.Ն.	7,4	13	14
19.	Խ.Ս.	9,2	16	9
20.	Կ.Ս.	9,2	15	12

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ամփոփելով աշխատանքը հանգեցինք հետևյալ եզրակացություններին.

1.Մոտիվացիան ուսումնական գործունեության բազմակողմանի խնդիր է և դիտվում է տարբեր հեղինակների տարբեր ձևերով:Աշակերտի ուսումնական գործու նեությունը մոլվում է ոչ թե մեկ շարժառիթով,

այլ մի շարք մտտիվներով, որոնք միահյուսվում են, լրացնում են միմյանց, գտնվում են որոշակի հարաբերակցությամբ:

2. Ուսուցման շարժառիթները ձևավորվում են ուսումնական գործունեության ընթացքում: Շարժառիթների ձևավորումը տեղի է ունենում աստիճանաբար, և տա րրական դպրոցի որոշ աշակերտների մոտ ուսմունքի առաջատար դրդապատճառը ձևավորված չէ :

Այս ուսումնասիրությունները բույլ են տալիս վստահաբար պնդել, որ բարձր դրական մոտիվացիան ավելի մեծ ազդեցություն է ունենում դպրոցական առաջա դիմության վրա, քան ինտելեկտի մակարդակը , ոչ մի աշակերտ չի կարող լինել, առանց ցանկության , ուսման խթանմանը հասնելու հաջողության:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳԻՆԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Айдарова Л. И. Психологические проблемы обучения младших школьников.- М.: Изд-во ЛИСТ-НЬЮ, 2006.- 238 с.

2. Акулина Н.Н. Влияние общего интеллекта и мотивации на успешность усвоения знаний //Ананьевские чтения - СПб: Питер, 2005 - 496 с.

3.Божович Л. И. Проблема развития мотивационной сферы ребенка. - В кн.: Изучение мотивации поведения детей и подростков / Под ред. Л. И. Божович, Л. В. Благондежной. М., 1972, С. 7- 44.

4.Васильев И.А., Магомед-Эминов М. Ш. Мотивация и контроль за действием. - М.: АКАДЕМІА, 2002. - 456с.

5.Вилюнас В.К. Психологические механизмы мотивации человека. - М., Изд-во МГУ, 1990.- 288 с.